

Konspekt lekcji języka polskiego w klasie V
opracowała Jolanta Ledwoń

Temat: Wzbogacamy wypowiedź, czyli co nieco o związkach frazeologicznych.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- zna związki frazeologiczne pochodzące ze znanych mu mitów oraz literatury
- potrafi wyjaśnić pojęcie „związek frazeologiczny”,
- umie korzystać ze słownika frazeologicznego i słownika języka polskiego,
- potrafi zastosować związki frazeologiczne w wypowiedzi,
- przekształca tekst, zastępując w nim odpowiednie wyrazy związkami frazeologicznymi,
- umie współpracować w grupie.

Metody i techniki:

Ćwiczenia praktyczne, technika pracy grupowej „kula śnieżna”, rozmowa dydaktyczna, metaplan.

Formy pracy: indywidualna, grupowa.

Środki dydaktyczne: Słownik frazeologiczny i słownik języka polskiego, karty pracy, ilustracje mitów, krzyżówka.

Czas: 2 jednostki lekcyjne.

Tok lekcji:

1. Sprawy organizacyjne.
2. Przypomnienie mitów omawianych na lekcji – uczniowie na podstawie ilustracji ukazującej scenę mitologiczną podają nazwę mitu i krótko go przedstawiają.
3. Rozdanie uczniom krzyżówki (praca indywidualna).
 1.praca
 2. ikarowe.....
 - 3..... Achillesa
 4.Pandory
 5. jabłko
 6. czarna
 7. ciepłe
 8.trojański
 9. stajnia
 10. nić
 11. paniczny

1	S	Y	Z	Y	F	O	W	A											
	2	I	K	A	R	O	W	E											
3	P	I	E	T	A														
	4	P	U	S	Z	K	A												
		5	N	I	E	Z	G	O	D	Y									
			6	R	O	Z	P	A	C	Z									
				7	K	L	U	S	K	I									
				8	K	O	N												
					9	A	U	G	I	A	S	Z	A						
					10	A	R	I	A	D	N	Y							
						11	S	T	R	A	C	H							

Hasło: frazeologia

Uwaga: Ucznia, który pierwszy rozwiąże prawidłowo krzyżówkę, nagradzamy oceną bardzo dobrą

4. Uczniowie wyjaśniają hasło „ frazeologia” korzystając ze słownika języka polskiego (praca w grupach).

5. Nauczyciel zapisuje temat lekcji na tablicy.

6. Przypomnienie pojęcia „związek frazeologiczny”. W tym celu n-l odslania związki wyrazowe napisane na tablicy (ponumerowane) i prosi uczniów, aby napisali na kartkach numery tych związków, które mają znaczenie przenośne i je objaśnili, szukając ich znaczeń w słowniku frazeologicznym. Po tym ćwiczeniu uczniowie powinni wiedzieć, jaki związek wyrazowy nazywamy frazeologicznym.

Przykładowe związki wyrazowe: 1. piętrowy dom, 2. milczeć jak głaz, 3. wielopokoleniowa rodzina, 4. niedzielny kierowca, 5. gwóźdź programu, 6. interesująca książka, 7. gruba ryba, 8. czarny rynek, 9. wziąć się w garść.

7. Nauczyciel rozdaje uczniom karty pracy (praca w grupach) – technika kuli śnieżnej.

Z rozsypanki wyrazowej utworzyć poprawne związki frazeologiczne i dopasować do nich objaśnienia. Ułożyć jedno zdanie pojedyncze z wybranym związkiem. Wskazać zwrot i wyrażenie.

Wskazana praca ze słownikiem frazeologicznym i języka polskiego.

bułka	encyklopedia
czarny	serce na dłoni
przyjazna	Tantala
męki	dłoń
chodząca	z masłem
mieć	charakter

Męki bez końca; nic trudnego; zły człowiek; czyjaś pomoc, życzliwość; osoba wszystko wiedząca; być uczynnym, serdecznym, życzliwym.

8. Próba odpowiedzi na pytanie „ Czym różnią się teksty po przekształceniu?”. Podział klasy na grupy – metaplan.

Rozdanie uczniom kart pracy.

Przekształć tekst, zastępując w nim odpowiednie wyrazy podanymi związkami frazeologicznymi.

Wczoraj nie przygotowałem się do lekcji matematyki i bardzo źle na tym wyszedłem, gdyż nauczyciel nieoczekiwanie zrobił sprawdzian. Od razu ogarnął mnie niepohamowany strach. Zrozumiałem, że znalazłem się w sytuacji bez wyjścia, bo przecież nigdy nie radziłem sobie z matematyką. Dlatego też błagalnym głosem zacząłem prosić nauczyciela, aby przełożył sprawdzian, lecz on spojrzał na mnie przenikliwym wzrokiem i powiedział, że jest już za późno. Wówczas żałowałem, że zamiast uczyć się, oglądałem film. Jednak po chwili pomyślałem, że jeszcze nic straconego i próbowałem ściągać od Michała, który uważany jest za najmądrzejszego ucznia w naszej klasie. Jednak on nawet na mnie nie spojrzał, a ja do końca lekcji nie mogłem się skoncentrować.

Związki frazeologiczne: zapuszczać żurawia; klamka już zapadła; pięta Achillesa; chodząca encyklopedia; pluć sobie w brodę; wzrok bazyliuszka; wpaść jak śliwka w kompot; paniczny strach; mieć pustkę w głowie; wyjść jak Zabłocki na mydle;

9. Prezentacja wyników w formie metaplanu.

Teksty po przekształceniach są bardziej interesujące, przykuwają uwagę słuchającego. Zawierają elementy przenośne i wzbogacają naszą wypowiedź.

Uwaga: Oceniamy prace poszczególnych grup – członkowie grupy, która poprawnie użyła wszystkie związki frazeologiczne, otrzymują ocenę bardzo dobrą..

10. Praca domowa.

Napisz list do kolegi lub koleżanki, w którym opowiesz o sobie, używając związków frazeologicznych.

11. Ewaluacja.

Zaznacz odpowiedź, która najlepiej wyraża twoje odczucia po lekcji:

Czy podobała ci się lekcja z wykorzystaniem związków frazeologicznych?

TAK

NIE

Czy widzisz potrzebę wzbogacania wypowiedzi związkami frazeologicznymi?

TAK

NIE

Czy podobała ci się praca w grupie ?

TAK

NIE